

3. Ken H. G. The Institutionalization of Commercialism in the Accounting Profession: An Identity-Experimentation Perspective. Auditing: A Journal of Practice. No35 (3): 99-117. DOI: <https://doi.org/10.2308/ajpt-51337>.

4. Metelytsya V., Petruk O., Rozheliuk V., Balla I., Medvid L. Institutionalization of the Accounting Profession: Ukrainian Case. Independent Journal of Management & Production. N. 12(3). P. s167-s186. DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v12i3.1534>.

5. Semenyshena, N., Khorunzhak N., Lazaryshyna, I., Yurchenko O., Ostapenko Y. Accounting Institute: on the Genesis and Impact of Management Revolutions. Independent Journal of Management & Production. N. 12(3). P. s243-s261. DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v12i3.1540>.

УДК: 657.6:004.453

Сисоєва І.М.,

к.е.н, доцент,

доцент кафедри економіки, обліку та оподаткування,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО АУДИТУ

На даному етапі розвитку українського суспільства важливе місце займає функція контролю громадськості над процесами, що відбуваються у державі. Одним з важливих видів контролю є комплекс заходів, що спрямовується на зміну та покращення процесу реалізації соціальної політики, як держави так і окремих організацій.

Попри значний розвиток теоретичних, методологічних, організаційних та методичних положень аудиту, варто відмітити, що в сучасній економічній науці поки що відсутнє цілісне уявлення про інформаційне забезпечення соціального аудиту та його місце в системі соціально-економічних відносин.

Рис. 1. Зона формування соціальної цінності

Орієнтуючись на потреби суспільства та виклики сучасності з боку навколишнього середовища зона соціальної відповідальності формується саме у площині де перетинається економіка, екологічна політика та інтереси суспільства.

У процесі формування інформаційного забезпечення соціального аудиту мова йде про нефінансову звітність. Стандарти формування показників такої звітності, формують міжнародні інститути та організації, які диктують основні вимоги у сфері відображення результатів сталого розвитку.

У 2020 році інвестиції у соціальні фонди склали рекордні \$12,2 мільярда [2]. Стабільний приплив коштів у ESG активи (E - навколишнє середовище (англ. environment), S - соціальна справедливість (англ. social justice) та G – корпоративне управління (англ. corporate governance)) багато в чому пояснюється прибутковістю проектів, понад 70% таких фондів для всіх класів активів перевершили своїх конкурентів. У світі налічується понад 500 фондів, орієнтованих на забезпечення соціальної стійкості, які контролюють сукупно \$250 мільярдів у Європі і США. [3]

Необхідно наголосити, що не існує однозначної думки щодо загальної назви звітів про різні аспекти соціальної відповідальності бізнесу. У світовій та вітчизняній практиці використовуються такі дефініції, як «Соціальний звіт» (Social reporting), «Звіт із корпоративної соціальної відповідальності» (Corporate Social Responsibility Reporting), «Звіт із корпоративної відповідальності» (Corporate Responsibility Report), «Звіт із прогресу» (Progress Report), «Звіт зі сталого розвитку» (Sustainable Development Reporting) та ін. Названі форми звітів характеризуються: спільною метою – надати інформацію про результати діяльності підприємства у соціальній сфері та вплив на навколишнє середовище наявністю, переважно, нефінансової інформації, а даних про якісні та кількісні аспекти соціально-економічної діяльності; певними відмінностями, які пов'язані з висвітленням тих чи інших сфер соціальної діяльності підприємств, організацій та установ. [1, с.102-104]

У звітності зі сталого розвитку є три групи показників, які характеризують рівень її соціальної відповідальності: економічні, екологічні та соціальні показники. Підприємства інтегрують принципи соціальної відповідальності в корпоративну стратегію та бізнес-процеси.

Обґрунтуванням такої інтеграції є вплив на довгостроковий результат діяльності та на рентабельність бізнесу в цілому, тому її варто розглядати, як стратегічний актив. Окрім того, саме аспекти діяльності, що розкриваються у нефінансовій звітності і є одним із інформаційних джерел для соціального аудиту.

У рамках гармонізації українського законодавства із європейським, у 2019 році вперше великі компанії України готували звіт про управління. Це втричі підвищило кількість звітів в Україні великих компаній, однак складання такого звіту виявилось простою формальністю, що покладена на бухгалтерську службу, яка не зовсім зацікавлена у якості такого звіту.

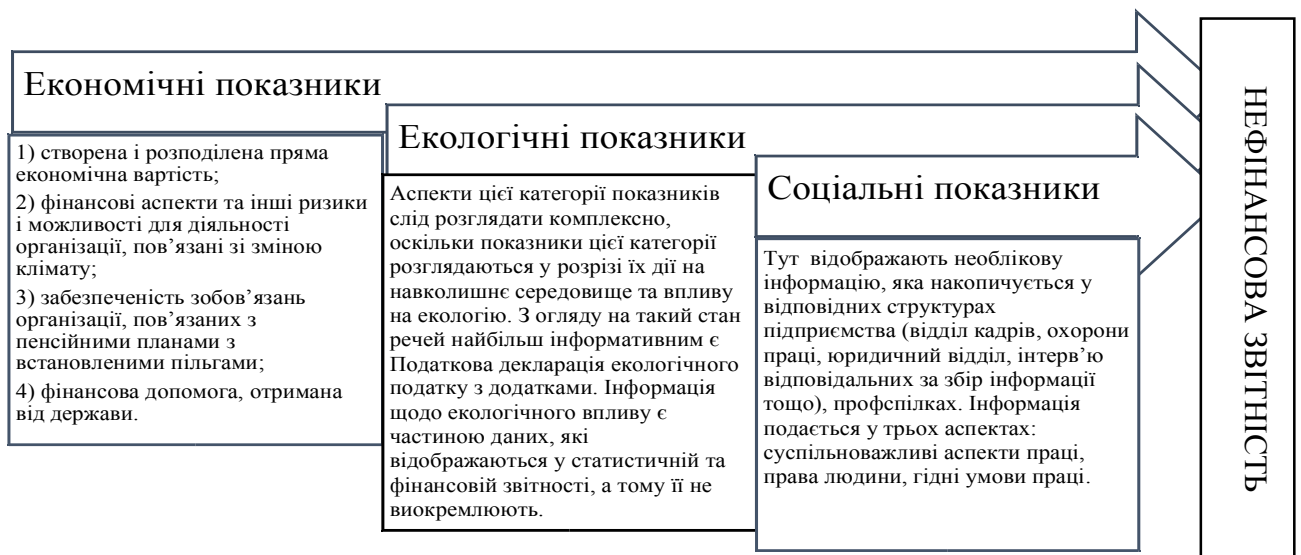

Рис. 1. Формування показників у звітності зі сталого розвитку згідно з Керівництвом GRI.

Складено авторами на основі даних [4]

Також варто відмітити, що звіт про управління зовсім не забезпечує ефективного діалогу між зацікавленими сторонами та організаціями, що є основоположним у процесі складання, оприлюднення та подання нефінансової звітності та процесу соціального аудиту.

Отже, для соціально відповідальних компаній нефінансові звіти мають стати вказівником того, куди вони рухаються і які цілі переслідують, а також інструментом для того, щоб:

- заявити та продемонструвати про місію своєї організації у сучасному світі;
- продемонструвати співробітникам, в якій компанії вони працюють, інвесторам - в яку компанію вони інвестують, а партнерам - з ким вони працюють та отримати відгук від них;
- налагодити чіткий діалог із громадськими організаціями та місцевими громадами запобігши тим самим претензіям з їх боку.

Наявна ситуація зі складанням нефінансової звітності в Україні не забезпечує зацікавлених користувачів у необхідній інформації, так як є достатньо формальною у своєму виконанні та не містить даних, що відповідали б запитам зацікавлених користувачів, а відтак не може слугувати підставою для діалогу з ними. Однак, ситуація не стоїть на місці і компанії, які отримують запит від суспільства чи планують залучення інвестицій мають змогу скористатись розробленим в міжнародній практиці інструментарієм для складання нефінансової звітності та налагодженням процесу соціального аудиту.

Література

1. Король С. Нефінансова звітність підприємства Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2011. № 6. С. 102-113.
2. McCabe C. ESG investing shines in market turmoil, with help from big tech. WSJ. URL: <https://www.wsj.com/articles/esg-investing-shines-in-market->

turmoil-with-help-from-big-tech-11589275801?emailToken=d1ba87f01e7542523177d9acb450c474AvG30u/m/fTZKcmATey7PLcNPtZp6BcfkZdBJ+RIvFyXc2n7Jul3LB0vonOwdyQfiH98RVY97EcC83VHF3M6q3Mqabr3QKkdv2M8igFFd (date of access: 15.05.2021).

3. Passive Sustainable Funds | Morningstar. Morningstar | Empowering Investor Success. URL: <https://www.morningstar.com/lp/passive-esg-landscape> (date of access: 15.05.2021).

4. Керівництво зі звітності у сфері сталого розвитку G4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalreporting.org/resource/library/Russian-G4-Part-One.pdf>. (дата звернення: 12.03.2021)

УДК: 657

Сокіл О.Г.,

д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІ ЗАСОБИ МОНІТОРИНГУ ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЛОКАЛІЗАЦІЇ В РЕЗУЛЬТАТІ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Глобалізація - це процес світової економічної, політичної, культурної та релігійної інтеграції та об'єднання. У глобалізації є позитивні і негативні сторони. Переваги глобалізації: поліпшення механізму розподілу ресурсів, поліпшення якості життя, поліпшення добробуту сімей, посилення міжнародної координації, зниження загрози міжнародних конфліктів, локальних воєн [1].

Негативні моменти: руйнування промисловості, зростання безробіття і бідності. Це пов'язано з тим, що глобалізація розподіляється нерівномірно, і в той час як сильні компанії отримують величезні вигоди, менш конкурентоспроможні компанії втрачають свій ринок і стають непотрібними. Негативним проявом глобалізації також є зниження народжуваності [1].

Якщо порівняти Україну і Німеччину, то ми побачимо, що в 1991 р індекс глобалізації Німеччини був більш ніж в два рази вище індексу України. У 2020 році індекс глобалізації України збільшився в 2 з половиною рази в порівнянні з 1991 роком. У 2020 році ми можемо помітити, що Білорусь мала найнижчий індекс глобалізації серед проаналізованих країн [2].

Україна досі перебуває на карантині з 11 березня минулого року. Випадки коронавірусу в Україні становлять 1,3 відсотка від усіх випадків у світі, а кількість смертей від коронавірусу в нашій країні становить 1,2 відсотка від загального числа [2]. Економічні наслідки включають зниження реального ВВП на 4,4%, зниження попиту на експорт товарів і послуг, закриття магазинів, ресторанів, припинення міжнародних і національних рейсів, поїздів, падіння споживання, інвестиції в більшість секторів економіки [2].